

DATUM	27 september 2024
AAN	Provinciale Staten
VAN	Mirjam Sterk
ONDERWERP	Afronding 5 jaar Klimaatlim Boeren op Veen
BIJLAGE	1. Resultaten project Klimaatlim Boeren op Veen 2. '7 kritische succesfactoren – 5 jaar Klimaatlim Boeren op Veen'

Aanleiding

In maart 2024 vond het Slotsymposium plaats van Klimaatlim Boeren op Veen (KSBoV). Hiermee is de uitvoering afgerond. De financiële afronding vindt plaats in 2024. Aan Provinciale Staten is toegezegd om na afloop van het project Klimaatlim Boeren op Veen de rapportage toe te sturen.

Klimaatlimboeren op Veen

Van 2019 –2023 is vanuit Klimaatlim Boeren op Veen door waterschappen en collectieven in het Groene Hart praktijkgericht gewerkt aan verminderen bodemdaling en CO₂-uitstoot, verbeteren waterkwaliteit en bevorderen biodiversiteit. Project Klimaatlimboeren op Veen is door waterschappen en collectieven gestart om een aanpak te ontwikkelen om snel tot uitvoering te komen. Er zijn verkenningen uitgevoerd, uitvoeringsplannen opgesteld en er is WIS aangelegd. Hiermee is uitvoering gegeven aan de Regionale Veenweide Strategie (RVS). De resultaten van het project zijn te vinden in bijlage1.

KSBoV is gericht op uitvoering en kennisdeling over uitvoering. Vanuit deze praktijk was KSBoV agenderend over kennisleemten of knelpunten in de uitvoering richting onderzoekinstellingen of onderzoeksprogramma's als Veenweide Innovatie Centrum (VIC), het Kennis Transfer Centrum (KTC), Veenweide Innovatie Programma NL (VIP-NL) en het Nationaal Onderzoekprogramma Broeikasgassen Veenweiden (NOBV).

Als bijlage 2 is het document "7 kritische succesfactoren - 5 jaar Klimaatlim Boeren op Veen" bijgevoegd. Hieronder zijn enkele belangrijke punten:

1. **Gelijkwaardige samenwerking:** Het is essentieel dat agrarische collectieven, waterschappen en provincies gelijkwaardig samenwerken. De pilotstatus van het project, waarbij deze partijen gelijkwaardig aan tafel zaten, heeft bijgedragen aan het succes.
2. **Heldere doelen en flexibele middelen:** De provincie moet zorgen voor duidelijke polderdoelen en praktische maatregelen die direct toepasbaar zijn. Daarnaast is een flexibel inzetbare instrumentenkoffer (zoals subsidieregelingen en procesgeld) noodzakelijk om de uitvoeringspuzzel lokaal op te lossen.
3. **Langdurige financiering en deskundigheid:** Het is belangrijk om langdurig uitvoeringsbudget en expertise beschikbaar te stellen voor polderprocessen. Dit voorkomt dat processen stilvallen en het opgebouwde vertrouwen verloren gaat.
4. **Faciliteren van processen:** De provincie moet zich richten op het structureel faciliteren van processen en zorgen dat er een gremium is dat snel strategische keuzes kan maken wanneer uitvoeringsdilemma's zich voordoen.

Deze punten worden meegenomen in het vormgeven en faciliteren van de gebieds-/polderprocessen.